Ontario

Funded by the Government of Ontario

સાયબર ગુનાઓને સંબોધિત કરવા - સુરક્ષિત અને સમાવિષ્ટ ઓનલાઈન સમુદાયો પ્રોજેક્ટનું નિર્માણ

Malton Women Council

Email: info@mwc.community Website: www.mwc.community Phone: +1 647-391-9668

અનુક્રમણિકા

સાયબર/ઓનલાઇન છેતરપિંડી વિષે જાગૃતતા અને એનું નિવારણ	પાનાં નંબર **3**
સાયબર/ઓનલાઈન દ્વેષપૂર્ણ ગુના વિષે જાગૃતતા અને એનું નિવારણ	પાનાં નંબર **12**
સાયબર ગુંડાગીરી અંગે જાગૃતતા અને નિવારણ	પાનાં નંબર **18**
ઇસ્લામોફોબિયાને સમજો અને સંબોધિત કરો	પાનાં નંબર **24**
કાઉન્ટર-સ્પીચ એટલે શું?	પાનાં નંબર **30**

સલાહ સૂચના - સાયબર/ઓનલાઇન છેતરપિંડી વિષે જાગૃતતા અને એનું નિવારણ

સાયબર/ઓનલાઇન છેતરપિંડી એટલે શું?

સાયબર/ઓનલાઇન છેતરપિંડી એ સાયબર હુમલાખોરો દ્વારા ઈન્ટરનેટના માધ્યમથી કરેલા હુમલાઓનું વર્ણન કરવા માટે ઉપયોગ થતો શબ્દ છે. આ ગુનાઓ કોઈ વ્યક્તિ અથવા કોઈ ધંધાની વ્યક્તિગત માહિતી ગેરકાયદેસર રીતે પ્રાપ્ત કરી અને તેનો લાભ લેવાના હેતુથી કરવામાં આવે છે.

સાયબર/ઓનલાઇન છેતરપિંડીના પ્રકાર

ઓળખની છેતરપિંડી

ઓળખની છેતરપિંડી એને કહેવાય જ્યારે ગુનેગારો ચોરી કરેલી માહિતીનો ઉપયોગ કરે. આ માહિતી ઘણીવાર અન્ય ગુના કરવા માટે વપરાતી હોય છે. ગુનેગારો તમારી ચોરી કરેલી અથવા પન:ઉત્પાદિત માહિતીનો ઉપયોગ આ માટે કરી શકે છે:

- તમારા કમ્પ્યુટર/ઇમેઇલમાં પ્રવેશ મેળવવા.
- તમારા બેંક ખાતામાં પ્રવેશ મેળવવા.
- બેંકમાં નવું ખાતું ખોલવા.
- બેંક બેલેન્સની ફેરબદલી કરવા.
- લોન અને ક્રેડિટ કાર્ડ માટે અરજી કરવા.
- સામાન અને સેવાઓ ખરીદવા.
- ગુનાહિત પ્રવૃત્તિઓ છુપાવવા.
- પાસપોર્ટ અથવા સરકારી લાભો મેળવવા.

ઓળખની છેતરપિંડીથી બચવા માટે તમે નીચે દર્શાવેલ પગલાં લઇ શકો છો:

- તમારી અંગત માહિતી અથવા નાણાકીય માહિતી વિષે પૂછતાં અવાંછિત ઇમેઇલ, ફોન પર આવતા લખાણ સંદેશાઓ, ફોને કૉલ અથવા ટપાલથી સાવચેત રહેવું.
- તમારા ક્રેડિટ રિપોર્ટ તથા બેંક અને ક્રેડિટ વિવરણ પત્રો તપાસવા અને અનિયમિતતાનો અહેવાલ કરવો.
- વ્યક્તિગત અને નાણાકીય દસ્તાવેજો કચરા પેટીમાં નાખતા પહેલા તેને કાપી અને તેના નાના કટકા કરવા.
- ટપાલની ચોરી મર્યાદિત કરવા નિયમિત ટપાલ માટે તપાસ કરવી.
- જ્યારે તમે સ્થળાંતર કરો ત્યારે પોસ્ટ ઓફિસ, નાણાકીય સંસ્થા તથા બીજા સેવા પ્રદાતાઓને જાણ કરો.

વિદેશી નાણાંનો પ્રસ્તાવ અથવા વારસાના કૌભાંડો અથવા નકલી વ્યવસાય દરખાસ્તો:

- કૌભાંડનું માધ્યમ: ઇમેઇલ અને ફોન પાર આવતા લખાણ સંદેશો, ટપાલ, ફોન અને ફેક્સ.
- કૌભાંડ કરનાર વારંવાર તમારો સંપર્ક કરી એક દેશથી બીજા દેશમાં મોટી રકમ બદલી કરવાનું કહે. આવી વિનંતી વકીલ અથવા કાનૂની એકમ તરફથી આવતી હોય એવું લાગે છે.
- આ કૌભાંડમાં નકલી વારસાના પત્રો, નકલી વ્યાપારી દરખાસ્તો અથવા ગેરકાયદેસર રીતે થતી પ્રવૃત્તિ (દા.ત., ઇરાકમાંથી સોનાની દાણચોરી)માં મદદ માટેની વિનંતીઓનો સમાવેશ થઇ શકે છે.
- કૌભાંડ કરનાર એવું સૂચવે કે પૈસા છુટા કરવામાં આવે તે પહેલા તમારે એક અથવા એકથી વધારે ફી ચૂકવવી પડશે. પરંતુ તે નાણાં અસ્તિત્વમાં નથી હોતા અને તમને ક્યારેય કાંઈ પ્રાપ્ત થતું નથી.

આવા કૌભાંડને નાઇજીરીઅન, ૪૧૯, અથવા વેસ્ટ આફ્રિકન ના નામેથી પણ જાણી શકાય છે.

એર ડક્ટ સફાઈ છેતરપિંડી:

કૌભાંડ કરનાર ઘરની હવા નળીની સફાઈ અથવા ભઠ્ઠી/બોઇલરનું સમારકામ ખૂબ ઓછા દામમાં કરી આપવાનું કહે છે. કંપની આ સેવાઓ પૂર્ણ કરે તો ઓછી ગુણવત્તાની હોય; વોરંટી અમાન્ય હોય; અથવા સમારકામ સંભવિત જોખમનું કારણ બની શકે છે.

સેલફોન સેવા પ્રદાતા છેતરપિંડી

- કૌભાંડ કરનાર સેલફોન સેવા પ્રદાતા તરીકે ફોન કરે છે. તેઓ એવો પ્રસ્તાવ આપે છે જે વાસ્તવિકતામાં અસ્તિત્વમાં ન હોય. છેતરપિંડી કરનારાઓ પીડિતની વ્યક્તિગત માહિતી માંગે છે જેમાં સામાજિક વીમા નંબર (સોશિયલ ઈન્સુરન્સ નંબર) અને ડ્રાઈવર લાઇસન્સ નંબરનો સમાવેશ થાય છે. પછી તેઓ તમારી વ્યક્તિગત માહિતીનો ઉપયોગ ઓળખની છેતરપિંડી માટે કરશે અથવા તમારી ઓળખનો ઉપયોગ કરીને સેલફોનનો ઓર્ડર આપશે અથવા સેલફોનનો ઓર્ડર આપી અને તે તમને ટપાલમાં મોકલશે પણ પછી તમને કહેશે કે તે ખોટો સેલફોન હતો અને તમારે તેને ગુનેગારના સરનામા પર પાછું મોકલવાની જરૂર છે.
- તમને તમારા સેલફોન સેવા પ્રદાતા તરફથી ફોન આવે તો તેમને કેહવું કે તમે તેમને પાછો ફોન કરશો અને ફોન સમાપ્ત કરવો. સેલફોન સેવા પ્રદાતા કંપનીનો વાસ્તવિક નંબર શોધવો, સીધો એમને ફોન કરી અને તેમની સાથે સંવાદ કરવો.

નીચા વ્યાજ દર છેતરપિંડી પ્રસ્તાવ:

કૌભાંડ કરનાર ક્રેડિટ કાર્ડ અથવા ક્રેડિટ લાઇન પર ખૂબ નીચા વ્યાજ દરનો પ્રસ્તાવ આપે છે. તેઓ તમારી પાસેથી વ્યક્તિગત માહિતીની વિનંતી કરે છે, જેમ કે તમારો સામાજિક વીમા નંબર (સોશ્યિલ ઈન્સ્યુરન્સ નંબર), માતાનું પ્રથમ નામ, જન્મ તારીખ અથવા ક્રેડિટ કાર્ડની અન્ય માહિતી. મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં, કૌભાંડ કરનાર સેવા માટે એક વખતની ફી ની વિનંતી કરે છે. કૌભાંડ કરનાર પાસે વ્યાજ દર ઘટાડવાની ક્ષમતા નથી. તેઓ તમારી અંગત માહિતી અને/અથવા પૈસાની ચોરી કરી રહ્યાં છે.

ઇમિગ્રેશન વેબસાઇટ છેતરપિંડી:

કૌભાંડ કરનાર બનાવટી વેબસાઇટ અને ઓનલાઇન જાહેરાતો બનાવે છે જે "સસ્તી" ઇમિગ્રેશન સેવાઓ પ્રદાન કરે છે અથવા ઉચ્ચ પગાર આપતી નોકરીઓની "બાંયધરી" પણ આપી શકે છે. ઘણી વેબસાઇટ સત્તાવાર સરકારી વેબસાઇટ જેવી જ દેખાતી હોય છે. જો તેઓ તમને એપ્લિકેશન શરૂ થાય તે પહેલાં જ એપ્લિકેશન વપરાશ ફી અથવા થાપણો માટે ચૂકવણી કરવાનું કહે છે, તો સાવચેત રહો.

સાયબર/ઓનલાઈન ફ્રોડની જાણ કેવી રીતે કરવી?

- જો તમે કોઈ કૌભાંડ, છેતરપિંડીની અથવા સાયબર અપરાધનો ભોગ બન્યા હોવ, તો કૃપા કરીને શક્ય બને તેટલી વહેલી તકે તમારી સ્થાનિક પોલીસનો સંપર્ક કરો.
- એવી પણ ભલામણ કરવામાં આવે છે કે તમે કૌભાંડ, છેતરપિંડી અથવા સાયબર અપરાધના દાખલાની જાણ કેનેડિયન એન્ટિ-ફ્રોડ સેન્ટર (સીએએફસી)ને કરો, પછી ભલે તમે પીડિત હોવ કે ન હોવ.
  - ૧-૮૮૮-૪૯૫-૮૫૦૧
  - https://www.antifraudcentre-centreantifraude.ca/index-eng.htm

સાયબર/ઓનલાઈન છેતરપિંડી અટકાવવા માટેની સલાહ:

- સોફ્ટવેર અને ઉપકરણોને અદ્યતન રાખો જેથી એ સુનિશ્ચિત કરી શકાય કે તમારી સિસ્ટમમાં સૌથી અદ્યતન સુરક્ષા વૃદ્ધિ છે.
- ખાતરી કરો કે તમારા બધા ઉપકરણો એન્ટિવાયરસ અને માલવેર રક્ષણ સોફ્ટવેરથી સજ્જ છે.
- તમારા બધા એકાઉન્ટ માટે અલગ અને અનન્ય પાસવર્ડનો ઉપયોગ કરો. તેમને સમાન બનાવશો નહીં અને જન્મની તારીખ અથવા નામો જેવા અનુમાનિત પાસવર્ડનો ઉપયોગ કરવાનું ટાળો.
- સુરક્ષાનાં વધારાનાં સ્તરને ઉમેરવા માટે તમારા પાસવર્ડમાં દ્વિ-અવયવ સત્તાધિકરણને સક્રિય કરો.
- ક્લાઉડ અથવા બાહ્ય ડ્રાઇવ પર તમારા ડેટાનો બેકઅપ લો.

સ્રોતો અને સંદર્ભો:

- કેનેડિયન એન્ટી ફ્રોડ સેન્ટરઃ https://www.antifraudcentre-centreantifraude.ca/index-eng.htm
- ગેટ સાયબર સેફ (સાયબર સુરક્ષિત રહો): https://www.getcybersafe.gc.ca/en
- પ્રાદેશિક પોલીસની સાયબર સુરક્ષા ટિપ્સ અને સંસાધનોની છાલ કાઢોઃ https://www.peelpolice.ca/en/safety-tips/cyber-crime-computer-and-internet-safety.aspx
- સુરક્ષા અને સલામતી માટે આરસીએમપીની સિનિયર્સ ગાઇડબુકઃ https://www.peelpolice.ca/en/safety-tips/cyber-crime-computer-and-internet-safety.aspx

સલાહ સૂચના - સાયબર/ઓનલાઈન દ્વેષપૂર્ણ ગુના વિષે જાગૃતતા અને એનું નિવારણ

કેનેડામાં દ્વેષપૂર્ણ ગુનાની વ્યાખ્યા કેવી રીતે કરવામાં આવે છે?

દ્વેષપૂર્ણ ગુનાઓ એવી ગુનાહિત ઘટનાઓનો ઉલ્લેખ કરે છે જે ઓળખી શકાય તેવા જૂથ પ્રત્યે નફરતથી પ્રેરિત હોય છે. કેનેડાની ફોજદારી સંહિતાના વિભાગ ૩૧૮(૪) અનુસાર, આવા જૂથો જાતિ, રાષ્ટ્રીય અથવા વંશીય મૂળ, ભાષા, રંગ, ધર્મ, જાતિ, ઉંમર, માનસિક અથવા શારીરિક વિકલાંગતા, જાતીય અભિગમ અથવા લિંગ ઓળખ અથવા અભિવ્યક્તિ અથવા અન્ય કોઈ સમાન પરિબળ દ્વારા અલગ તારવી શકાય છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જો નફરતની પ્રેરણા સાબિત થઈ શકે તો કોઈપણ ગુનાહિત કૃત્ય દ્વેષપૂર્ણ ગુનો બનવાની સંભાવના ધરાવે છે..

સાયબર/ઓનલાઇન દ્વેષ એટલે શું?

- સાયબર/ઓનલાઈન દ્વેષ એને કહેવાય જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ, જૂથ અથવા સમુદાય વિરુદ્ધ દ્વેષપૂર્ણ અને પૂર્વગ્રહયુક્ત માહિતી ઓનલાઇન મૂકે છે અને તેને ફેલાવે છે. તે અપમાનજનક, રાક્ષસી અને અમાનવીય નિવેદનો, ધમકીઓ, ઓળખ-આધારિત અપમાન, અપમાનજનક શબ્દો અને અપમાનનું સ્વરૂપ લઈ શકે છે.
- જો કોઈ માહિતી વ્યક્તિના જાતિ, ધર્મ, વિકલાંગતા, જાતીય અભિગમ અથવા લિંગ ઓળખ પ્રત્યે પ્રતિકૂળ હોય, તો તેને દ્વેષપૂર્ણ બોલી તરીકે જોઈ શકાય છે. જો તે ખૂબ ગંભીર હોય, તો તે કાયદાને તોડી શકે છે, પછી ભલે તે ઓનલાઇન હોય કે ઓફલાઇન.
- સાયબર/ઓનલાઈન દ્વેષને લખાણ સંદેશ, છબીઓ, વીડિયો અને ઓડિયો સહિત ઘણા પ્રકારના માધ્યમથી વ્યક્ત કરી શકાય છે. આ વિવિધ પ્રકારના મીડિયાના માધ્યમ કેટલીકવાર સંયુક્ત હોય છે.
- સાયબર/ઓનલાઈન દ્વેષમાં દૂષિત સંદેશાવ્યવહાર (પત્રો, ઇમેઇલ અને સંદેશા મોકલવા જે તકલીફ અને ચિંતાનું કારણ બને છે), સાયબર ગુંડાગીરી, સાયબર પીછો કરવો, છેડતી કરવી, મીડિયાના અલગ-અલગ માધ્યમ (લખાણ સંદેશો, ફોટો, વીડિયો, ઓડિયો) દ્વારા નફરત ફેલાવવી, તથા હિંસા કરવા માટે ઉશ્કેરણીનો સમાવેશ થઈ શકે છે.

ઓનલાઇન દ્વેષ ઘટનાનો અહેવાલ કેવી રીતે કરવો?

- ઓનલાઇન દ્વેષપૂર્ણ બોલીને અનુત્તરિત ના જવા દેવું ખૂબ મહત્વપૂર્ણ છે.
- ઓનલાઇન માહિતી ખૂબ પ્રવાહી હોવાના કારણથી તે જેટલું વિશિષ્ટ હોય એટલું સારું.
- કોઈ પણ ઘટનાની જાણ કરતી વેળાએ, નીચેના મુદ્દાઓમાંથી બને એટલા વધુ મુદ્દાઓનો સમાવેશ કરવા પ્રયત્ન કરવો:
  - ➢ આ ઘટના ક્યારે બની? સમય અને તારીખની નોંધ લેવી મહત્વપૂર્ણ છે કારણ કે કેટલીક ઓનલાઇન માહિતી, જેમ કે ચેટરૂમમાં ચર્ચા સંવાદ, ઝડપથી અદૃશ્ય થઈ શકે છે.
  - ➢ માહિતી કેવી રીતે પહોંચાડવામાં આવી હતી?
  - ➢ શું તમને સીધેસીધું ઇમેઇલ, એસએમએસ, લખાણ સંદેશ, ત્વરિત સંદેશ કે ખાનગી સંદેશ દ્વારા કંઇક મોકલવામાં આવ્યું હતું?
  - ➢ શું તમને વેબ બ્રાઉઝ કરતી વખતે કંઈક મળ્યું?
- જો સંદેશો સીધો તમને જ મોકલવામાં આવ્યો હોય તો મૂળ ઇમેઇલ સાચવી રાખો અથવા તમારી ચેટ / ટેક્સ્ટ લોગ સાચવો, તો તમે તેને અમલબજવણી અધિકારીઓને આપવાની જરૂર પડે ત્યારે આપી શકો. જો શક્ય હોય તો, તમને દ્વેષપૂર્ણ સંદેશ મોકલનાર વ્યક્તિનું યુઝરનેમ અથવા ઇમેઇલ સરનામું પણ સાચવી રાખવા.
- જો તમને વેબસાઇટ પર માહિતી જોવા મળી હોય તો, તમારા વેબ બ્રાઉઝરના એડ્રેસ બાર પર ક્લિક કરીને, સંપૂર્ણ વેબ સરનામાંને હાઇલાઇટ કરીને, તેને નકલ કરીને પછી તેને વર્ડ પ્રોસેસરમાં ચોંટાડો કરીને વેબસાઈટના સરનામાંની નોંધ કરો. પોલીસને આપવા માટે પ્રશ્નમાં માહિતીનો સ્ક્રીનશોટ લો. (વિન્ડોઝ કમ્પ્યૂટર પર, "સ્ક્રીન છાપો" (પ્રિન્ટ સ્ક્રીન) કી દબાવો, પછી ગ્રાફિક અથવા વર્ડ પ્રોસેસિંગ પ્રોગ્રામ પર જાઓ અને "ફેરફાર કરો" (એડિટ) મેનુમાંથી "ચોંટાડો" (પેસ્ટ) પસંદ કરો; મેક પર, આદેશ-શિફ્ટ-3 (command-shift-3) ને વાપરવાથી તમારા ડેસ્કટોપ પર ગ્રાફિક ફાઇલ તરીકે વર્તમાન સ્ક્રીન ઇમેજનો સંગ્રહ થશે.)

ઓનલાઇન દ્વેષનો નીચે આપેલા સ્થાને અહેવાલ આપી શકાય છે:

- **સાઇટ એડમિનિસ્ટ્રેટર્સ**: જે વેબસાઈટ અને સેવાઓ લોકોને માહિતી પોસ્ટ કરવાની મંજૂરી આપે છે (દા.ત. ફેસબુક, યુટ્યુબ અને એક્સબોક્સ લાઇવ), તેમાં શું સ્વીકાર્ય છે તે વિશે નીતિઓ છે. તમે સામાન્ય રીતે હોમ પેજ પર ક્યાંક "અમારો સંપર્ક કરો" (કોન્ટેક્ટ અસ) દ્વારા આવી વેબસાઈટ પરની માહિતી વિશે ફરિયાદ કરી શકો છો. કેટલીક વેબસાઈટમાં એવા સાધનો પણ હોય છે જે આ હેતુ માટે ખાસ રચવામાં આવ્યા હોય છે:
  - ફેસબુક લોકોને વિવિધ પ્રકારની વાંધાજનક માહિતીની જાણ કરવાની મંજૂરી આપે છે. વધુ માહિતી માટે જુઓ https://www.facebook.com/help/?page=247013378662696
  - યુટ્યુબ લોકોને વાંધાજનક વિડિઓને "ફ્લેગ" કરવાની મંજૂરી આપે છે (આ કરવા માટે તમારી પાસે યુટ્યુબ એકાઉન્ટ હોવું જરૂરી છે). વધુ માહિતી માટે જુઓ http://support.google.com/youtube/bin/answer.py?hl=en&answer=95403
  - એક્સબોક્સ લાઇવ વપરાશકર્તાઓ સતામણીના તમામ પ્રકારો વિશે ફરિયાદ નોંધાવી શકે છે. વધુ માહિતી માટે જુઓ http://forums.xbox.com/xbox_forums/xbox_support/f/26/t/19139.aspx.

  - વર્લ્ડ ઓફ વોરક્રાફ્ટની એક નીતિ છે જે જાતિ, વંશીયતા, રાષ્ટ્રીય મૂળ અથવા જાતીય અભિગમના આધારે સતામણી પર પ્રતિબંધ મૂકે છે. તે અહીં જોઈ શકાય છે http://us.battle.net/support/en/article/previous/20455 . સતામણી અંગે ફરિયાદ કરવા માટે, તમારે "ગેમ માસ્ટરનો" સંપર્ક કરવો અને "ટિકિટ ખોલવી" આવશ્યક છે. વધુ માહિતી માટે જુઓ http://us.battle.net/support/en/article/previous/19775.
- **ઈન્ટરનેટ સેવા પ્રદાતા (આઈએસપી)**: ઘણા આઈએસપી તેમના સર્વર પર હોસ્ટ થયેલી દ્વેષપૂર્ણ માહિતીની જાણ થતા તેને કાઢી નાખશે. કોઈ પણ વેબસાઈટના યજમાનની જાણ કરવા માટે www.uwhois.com અથવા www.easywhois.com પર જાઓ.
- **કેનેડિયન હુમાન રાઈટ્સ ટ્રીબ્યુનલ**: તમે કેનેડિયન હ્યુમન રાઇટ્સ કમિશનનો સંપર્ક કરીને કેનેડિયન હ્યુમન રાઇટ્સ ટ્રિબ્યુનલમાં ઓનલાઇન દ્વેષની ફરિયાદ નોંધાવી શકો છો. કેનેડિયન હ્યુમન રાઇટ્સ કમિશન ૩૪૪ સ્લેટર સ્ટ્રીટ, ૮મો માળ, ઓટ્ટાવા, ઓન્ટારિયો કે૧એ ૧ઇ૧, કેનેડા ટેલિફોન: (૬૧૩) ૯૯૫-૧૧૫૧ ટોલ ફ્રી: ૧-૮૮૮-૨૧૪-૧૦૯૦ ટીટીવાય: ૧-૮૮૮-૬૪૩-૩૩૦૪ ફેક્સ: (૬૧૩) ૯૯૬-૯૬૬૧. કમિશનનો ઓનલાઇન સંપર્ક આ વેબસાઈટ પર પણ કરી શકાય છે: www.chrc-ccdp.ca/contact/default-eng.aspx
- **બિન-સરકારી સંસ્થાઓ**: એવી પણ બિન-સરકારી સંસ્થાઓ છે જે ઓફલાઇન અને ઓનલાઇન દ્વેષના અહેવાલો એકત્રિત કરે છે. તેમાં સામેલ છે:
  - બ'નૈ બર્થ કેનેડા (www.bnaibrith.ca/contactus.html)
  - ફ્રેંડ્સ ઓફ ધ સાયમન વાયુસેનથલ સેંટર (www.wiesenthal.com/site/pp.asp?c=lsKWLbPJLnF&b=4441269)
  - કેનેડિયન એન્ટી-રેસિઝમ એજ્યુકેશન એન્ડ રિસર્ચ સોસાયટી (www.stopracism.ca/reportfrm.php)
- **કાયદાનો અમલ**: ઘણા પોલીસ દળોમાં દ્વેષની ઘટનાઓનો સામનો કરવા માટે ખાસ દ્વેષ ગુના એકમો હોય છે. જો તમે ઓન્ટારીયો અથવા બ્રિટિશ કોલંબિયામાં રહેતા હો, તો તમારી પાસે પ્રાંતીય દ્વેષના ગુનાના એકમની પણ પહોંચ છે:
  - ઓન્ટારિયો હેટ ક્રાઇમ એક્સટ્રીમિસમ ઇન્વેસ્ટિગેટિવ ટીમ (www.hceit.ca)

બી.સી. હેટ ક્રાઇમ ટીમ (૬૦૪-૫૪૩-૪૯૦૩ અથવા ૬૦૪-૫૯૮-૪૨૪૩)

સ્રોતો અને સંદર્ભો:

- કેનેડિયન રેસ રિલેશન્સ ફાઉન્ડેશન: https://www.crrf-fcrr.ca/en/news-a-events/articles/item/26823-hate-crime-in-canada
- સ્ટોપ હેટ યુકે: https://www.stophateuk.org/about-hate-crime/what-is-online-hate-crime/
- મીડિયા સ્માર્ટસ: https://mediasmarts.ca/teacher-resources/responding-online-hate-guide
- ઓન્ટારિયો હેટ ક્રાઇમ એક્સટ્રીમિસમ ઇન્વેસ્ટિગેટિવ ટીમ: www.hceit.ca
- કેનેડિયન હ્યુમન રાઇટ્સ ટ્રિબ્યુનલ: www.chrc-ccdp.ca/contact/default-eng.aspx
- કેનેડિયન સેન્ટર ફોર સાયબર સિક્યુરિટી: https://cyber.gc.ca/en

સલાહ સૂચના - સાયબર ગુંડાગીરી અંગે જાગૃતતા અને નિવારણ

સાયબર ગુંડાગીરી એટલે શું?

- સોશ્યિલ મીડિયા, ઇમેઇલ, લખાણ સંદેશના માધ્યમથી કોઈને ડરાવવા અથવા નારાજ કરવા માટે સંદેશ મોકલવાની પ્રવૃત્તિ.
- અન્ય કોઈ વ્યક્તિ વિશે નકારાત્મક, હાનિકારક, ખોટી અથવા સરેરાશ માહિતી મોકલવી, પોસ્ટ કરવી અથવા ફેલાવવી.
- તેમાં વ્યક્તિગત અથવા ખાનગી માહિતી ફેલાવવી અને મૂંઝવણ અથવા અપમાન પેદા કરવું સામેલ હોઈ શકે છે..

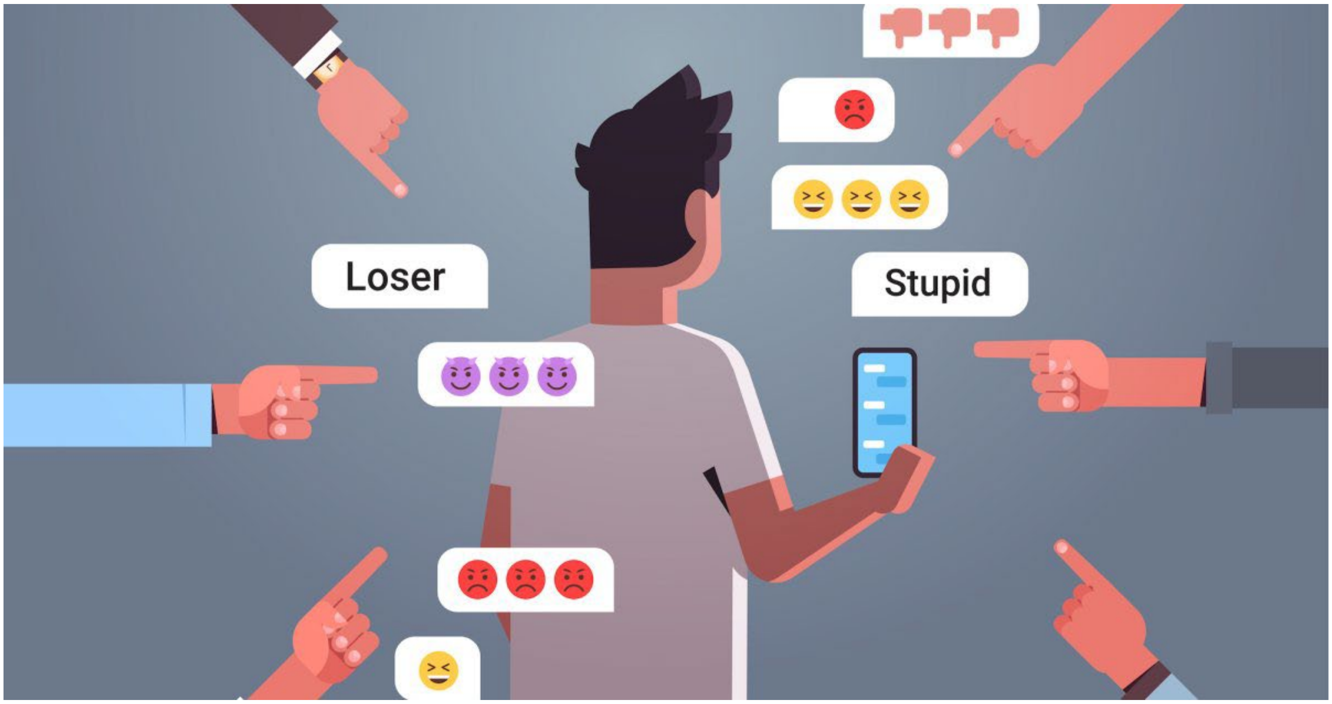

સાયબર ગુંડાગીરી ક્યાં થઇ શકે છે?

- સોશ્યિલ મીડિયા એપ્લિકેશન: ટિક્ટોક, ટ્વિટટેર, સ્નેપચેટ, ઇન્સ્ટાગ્રામ, રેડ્ડિટ, ફેસબુક, વગેરે.
- સંદેશ મોકલવાના એપ્લિકેશન્સ: વોટ્સએપ, આઇમેસેજ, વગેરે.

સાયબર ગુંડાગીરીના પ્રકારો:

- **સતામણી**: વારંવાર અપમાનકારક અર્થ સાથે સંદેશ મોકલવા.
- **ફ્લેમિંગ**: ખોટી ભાષાનો ઉપયોગ કરીને ઓનલાઇન ચર્ચામાં કોઈનું અપમાન કરવું.
- **આઉટિંગ**: કોઈના ખાનગી વિચારો, રહસ્યો અથવા વ્યક્તિગત માહિતી જાહેર કરવી.
- **અધોગતિ**: ડિજિટલ ટૂલ્સનો ઉપયોગ કરીને અસત્ય વાતો અને અફવાઓ ફેલાવવી.
- **વેશપલટો**: મનોરંજન અથવા છેતરપિંડી કરવાના હેતુથી કોઈ બીજા વ્યક્તિ હોવાનો ડોળ કરવો.
- **સાયબર પીછો કરવો**: કોઈને હેરાન કરવા અને તેનું નિરીક્ષણ કરવા માટે ડિજિટલ ટૂલ્સનો ઉપયોગ કરવો.

સાયબર ગુંડાગીરીની અસરો:

ભાવાત્મક અસરો:	માનસિક અસરો	વર્તનમાં અસરો	શારીરિક અસરો
• અપમાન • અળગાપણું • અસમર્થતા • ક્રોધ	• હતાશા અને ચિંતા • નીચું આત્મસન્માન • શૈક્ષણિક મુદ્દાઓ • આત્મહત્યાના વિચારો અને પોતાની જાતને નુકસાન પહોંચાડવું	• મદ્યાર્ક, ગાંજો અથવા ચરસ ઈત્યાદિનો ઉપયોગ કરવો • શાળા છોડવી • નબળા સંબંધો	• જઠરાંત્રિય સમસ્યાઓ • ખાવાની વિકૃતિઓ • ઊંઘમાં ખલેલ

જો તમારા પર કોઈએ સાયબર ગુંડાગીરી અજમાવી હોય તો નીચે દર્શાવેલા પગલાં લેવા:

- **થોભો:** વર્તનનો જવાબ આપશો નહિ.
- **સાચવો:** સંદેશો કાઢી નાંખશો નહિં. શું થઈ રહ્યું છે તેની નોંધ રાખવી મહત્વપૂર્ણ છે.
- **અવરોધિત કરો:** મોકલનારના ફોન નંબર અથવા ઇમેઇલ સરનામાને અવરોધિત કરો. જો તમને ખબર ન હોય કે કેવી રીતે કરવું, તો તમારી સેલફોન કંપની અને/અથવા ઈન્ટરનેટ સેવા પ્રદાતાનો સંપર્ક કરો.
- **કહો:** તમને જેના પર ભરોસો હોય તેવી વ્યક્તિને શું થઇ રહ્યું છે તેની જાણ કરવી તે ખૂબ અગત્યનું છે.
  - તમારા સ્થાનિક પોલીસ સ્ટેશનમાં અહેવાલ કરો.
  - સોશિયલ મીડિયા સાઈટ અથવા એપ્લિકેશન પર અહેવાલ કરો.
  - શાળા સંચાલકો અથવા શિક્ષકોને સૂચિત કરો.
  - કોઈ વિશ્વાસુ વયસ્કને કહો.

સાયબર ગુંડાગીરીથી તમારી જાતને સુરક્ષિત રાખવા માટેની સલાહ:

- તમારા પાસવર્ડ ખાનગી રાખો, તમારા મિત્રો પાસેથી પણ.
- તમારું નામ, મિત્રો અથવા પરિવારના નામ, તમારું સરનામું, ફોન નંબર અને તમારી શાળા તથા અન્ય વ્યક્તિગત માહિતી અજાણ્યા લોકોને જણાવશો નહીં.
- તમે તમારા ફોટા ઓનલાઇન કોની સાથે શેર કરો છો તેના વિશે સાવચેત રહો.
- ફોટાઓ પર એવા ટેગ દૂર કરો જેનાથી તમે અસ્વસ્થતા અનુભવો છો.
- તમે કોઈ ફોટામાં ટેગ થયા હોય અને એને લઈને તમે અસ્વસ્થતા અનુભવતા હોવ, તો તે ટેગ કાઢો.
- તમારી પ્રોફાઇલ માહિતી ફક્ત મિત્રો જ જોઈ શકે તેવી રીતે તેને સુરક્ષિત કરો.
- તમે કંઈપણ ઓનલાઇન પોસ્ટ કરો તે પહેલાં વિચારો. તે સાર્વજનિક થઈ શકે છે.
- તમે ઓનલાઇન કોના પર વિશ્વાસ કરો છો તેની ખૂબ કાળજી લો, કારણ કે એકવાર તમે કોઈ માહિતી ઓનલાઇન મૂકો છો, તો તેને કોણ જુએ છે અથવા તેનો ઉપયોગ કેવી રીતે થાય છે તે તમે નિયંત્રિત કરી શકતા નથી.
- તમારી સહજવૃત્તિ પર વિશ્વાસ કરો. અજાણ્યા લોકો તરફથી વિનંતીઓનો જવાબ આપશો નહીં અથવા સંદેશા ખોલશો નહીં.
- શોધ એંજિનમાં તમારા પોતાના નામને વારંવાર શોધો, અને તમારો કોઈ ફોટો હોય તેની પણ નોંધ લો. જો કોઈ પણ વ્યક્તિગત માહિતી, ફોટો અથવા વિડિઓ સામે આવે, જેનો ઉપયોગ સાયબર ગુંડાગીરી કરનાર દ્વારા થઈ શકે છે, તો તેને કાઢી નાખવા મદદ મેળવવા માટે NeedHelpNow.ca નો સંપર્ક કરો.

સ્રોતો અને સંદર્ભો:

- https://kidshelpphone.ca/: યુવાન લોકો માટે નિઃશુલ્ક, ૨૪/૭ ગોપનીય પરામર્શ, માહિતી અને રેફરલ્સ અને સહાયક સેવા. લખાણ સંદેશો મોકલવા: ૬૮૬૮૬૮; ફોન: ૧-૮૦૦- ૬૬૮-૬૮૬૮
- https://www.cybertip.ca/en/: બાળકોના ઓનલાઇન જાતીય શોષણની જાણ કરવા માટે કેનેડાની ટીપ લાઇન.
- https://needhelpnow.ca/app/en/: કિશોરોને જાતીય ચિત્ર અથવા વિડિયોના પ્રસારને રોકવામાં મદદ કરે છે અને તેમને સહાય કરે છે.
- https://www.prevnet.ca/bullying/cyber-bullying: યુવાનો અને માતા-પિતાને સાયબર ગુંડાગીરી અટકાવવા અને તેનો સામનો કરવા માટે ઓનલાઇન સંસાધનો પૂરા પાડે છે.
- https://getcybersafe.gc.ca/en: કેનેડિયનોને સાયબર સુરક્ષા વિશે માહિતગાર કરવા અને ઓનલાઇન પોતાને સુરક્ષિત રાખવા માટે તેઓ જે સરળ પગલાં લઈ શકે છે તે વિશે માહિતી આપવા માટે એક રાષ્ટ્રીય જનજાગૃતિ અભિયાન બનાવવામાં આવ્યું છે.
- https://cssn.me/about: કેનેડિયન સેફ સ્કૂલ નેટવર્ક એ એક રાષ્ટ્રીય, બિન-નફાકારક, નોંધાયેલ સખાવતી સંસ્થા છે, જે યુવા હિંસાને ઘટાડવા અને આપણી શાળાઓ અને સમુદાયોને સુરક્ષિત બનાવવાનો આદેશ ધરાવે છે.
- https://www.ccohs.ca/oshanswers/psychosocial/cyberbullying.html: કેનેડિયન સેન્ટર ફોર ઓક્યુપેશનલ હેલ્થ એન્ડ સેફ્ટી તરફથી ઇન્ટરનેટ સતામણીની ટિપ શીટ.
- https://www.peelpolice.ca/en/safety-tips/child-and-teen-safety.aspx#Bullying-Resources: પીલ પ્રાદેશિક પોલીસ તરફથી સાયબર ગુંડાગીરી સલાહ સૂચના.

સલાહ સૂચના - ઇસ્લામોફોબિયાને સમજો અને સંબોધિત કરો

ઇસ્લામોફોબિયા:

- ઇસ્લામોફોબિયા એ ઇસ્લામ અને મુસ્લિમો પ્રત્યેનો અત્યંત ભય અને દુશ્મનાવટ છે જે ઘણીવાર દ્વેષપૂર્ણ બોલી, દ્વેષપૂર્ણ ગુનાઓ તેમજ સામાજિક અને રાજકીય ભેદભાવ તરફ દોરી જાય છે.
- ઓન્ટારિઓ હ્યુમન રાઇટ્સ કમિશને ઇસ્લામોફોબિયાની વ્યાખ્યા આ રીતે કરી છે: "વ્યક્તિગત મુસ્લિમો અથવા સામાન્ય રીતે ઇસ્લામના અનુયાયીઓ પ્રત્યે રૂઢિચુસ્ત સામાજિક વિચારો, પૂર્વગ્રહો અથવા દુશ્મનાવટના કૃત્યો".
- ઇસ્લામોફોબિયાના કેટલાક સ્ત્રોતોમાં ઇમિગ્રેશનના પરિણામે કેનેડિયન સમાજ પર ઇસ્લામના પ્રભાવનો ભય, મહિલાઓના અધિકારોમાં પીછેહઠની ધારણા, હિંસા ભડકાવતા ધાર્મિક મૂલ્યોની ધારણાનો સમાવેશ થાય છે..

જાતિ આધારિત ઇસ્લામોફોબીયા

- મુસ્લિમ મહિલાઓ સામે પૂર્વગ્રહ જે ઐતિહાસિક રીતે સંદર્ભિત કરવામાં આવેલા ચોક્કસ રૂઢિવાદી સંગઠનોમાંથી આવે છે - કે બુરખાવાળી મુસ્લિમ મહિલાઓ પર દમન કરવામાં આવે છે.
- સ્ટેટિસ્ટિક્સ કેનેડાના ડેટા અનુસાર, ૨૦૧૦ થી ૨૦૧૯ સુધીમાં, મુસ્લિમો વિરુદ્ધ આચરવામાં આવેલા હિંસક દ્વેષપૂર્ણ ગુનાઓ જેની અધિકારીઓને જાણ કરવામાં આવી હતી તેમાં ૪૭ ટકામાં નિશાન મહિલાઓ હતી.

પ્રણાલીગત ઇસ્લામોફોબીયા

પ્રણાલીગત ઇસ્લામોફોબિયા કાયદાઓ, નીતિઓ, પ્રથાઓ અને ક્રિયાઓના નિર્માણ દ્વારા ઉદ્ભવ્યો છે જે તટસ્થ દેખાઈ શકે છે પરંતુ, તે મુસ્લિમો અથવા મુસ્લિમો તરીકે માનવામાં આવતા લોકો પર પ્રતિકૂળ અસર કરે છે. કેનેડાના સંદર્ભમાં તેનું ઉદાહરણ ક્વિબેકમાં બિલ ૨૧ છે. બિલ ૨૧ એક કાયદો છે જે જાહેર ક્ષેત્રની નોકરીઓમાં હિજાબ જેવા ધાર્મિક પ્રતીકો પહેરવા પર પ્રતિબંધ મૂકે છે, જેમાં શિક્ષણનો પણ સમાવેશ થાય છે. શિક્ષણ પ્રણાલીમાં, આ હેડવેર, રમતો રમવા માટે ગણવેશના મર્યાદિત વિકલ્પો અને હલાલ ખાદ્ય વિકલ્પોની ગેરહાજરીને પ્રતિબંધિત કરતી નીતિઓ દ્વારા અસ્તિત્વમાં હોઈ શકે છે.

આંતરછેદકીય ઓળખને સમજવી

જે રીતે જાતિ, વંશીયતા, જાતીય અભિગમ, લિંગ ઓળખ, વિકલાંગતા, વર્ગ અને ભેદભાવના અન્ય સ્વરૂપો પર આધારિત અસમાનતાની પ્રણાલીઓ અનન્ય ગતિશીલતા અને અસરો સર્જવા માટે "છેદાય" છે. દાખલા તરીકે, જ્યારે હિજાબ પહેરેલી મુસ્લિમ સ્ત્રી સાથે ભેદભાવ રાખવામાં આવે છે, ત્યારે તે સ્ત્રી છે તેને તેની મુસ્લિમ ઓળખથી અલગ કરવી અને તેના ભેદભાવને કારણે થતા પરિમાણોને અલગ પાડવાનું અશક્ય છે.

કેનેડામાં ઇસ્લામોફોબીયા

અન્ય કોઈ પણ જી-૭ દેશની તુલનામાં, કેનેડામાં દ્વેષપૂર્ણ હૂમલાઓના આધારે વધતી મુસ્લિમોની મોતના મૂળમાં ઇસ્લામોફોબીયા છે. સ્ટેટિસ્ટિક્સ કેનેડાના દ્વેષપૂર્ણ ગુના અંગેના તાજેતરના અહેવાલમાં નોંધવામાં આવ્યું છે કે ૨૦૨૧ માં, કેનેડામાં મુસ્લિમો વિરુદ્ધ પોલીસ સંબંધિત દ્વેષપૂર્ણ ગુનાઓમાં ૭૧ ટકાનો વધારો થયો હતો.

ઇસ્લામોફોબિયા સામે સામૂહિક રીતે કેવી રીતે કાર્યવાહી કરવી?

- પ્રણાલીગત ઇસ્લામોફોબિયા વિશે શીખો, જેમ કે ઇસ્લામોફોબિક કાયદાઓ, કાનૂની પ્રણાલીમાં અયોગ્ય વ્યવહાર, મીડિયા પૂર્વગ્રહો, મુસ્લિમ-વિરોધી રાજકીય રેટરિક, અને શરણાર્થી પુનર્વસન અને ખાનગી ઇસ્લામોફોબિયા, જેમાં દ્વેષ જૂથ પ્રવૃત્તિઓ, મસ્જિદ વિરોધ, મસ્જિદની તોડફોડ, પજવણી અને હિંસાનો સમાવેશ થાય છે.
- અધિકૃત સ્રોતોનો ઉપયોગ કરીને ઇસ્લામ અને મુસ્લિમો વિશે તમારી જાતને અને બીજાને શિક્ષિત કરો અને શરિયત વિરોધી ચળવળ, વૈચારિક રીતે પ્રેરિત હિંસા, ઇમિગ્રેશન અને ગુના વિશેના તથ્યો, મીડિયાના બેવડા ધોરણો, ઇસ્લામોફોબિયા ઉદ્યોગ અને મસ્જિદોના પડકારો વિશે શીખો.
- અન્યાય, પક્ષપાતી મીડિયા કવરેજ, અયોગ્ય કાયદા, દ્વેષપૂર્ણ બોલી, મસ્જિદમાં તોડફોડ, અને સતામણીની વિરુદ્ધમાં બોલો. લઘુમતીઓ, દેશાગત, શરણાર્થીઓ અને નાગરિક અને માનવાધિકારોની તરફેણમાં બોલો.
- પડોશીઓ અને સમુદાયોને એકત્રિત કરીને, નાગરિક જૂથોમાં સહયોગ કરીને, આંતરધર્મીય સાથીઓને વિકસાવીને અને એકતાના જાહેર પ્રદર્શનનું આયોજન કરો.

- મુસ્લિમ પુરુષો અને સ્ત્રીઓ ના અવાજને કેન્દ્રમાં રાખો અને તેમને પોતાને માટે બોલવાની જગ્યા આપો.
- તમારું પોતાનું સંશોધન કરો અને હાંસિયામાં ધકેલાઈ ગયેલા સમુદાયોને અન્યને શિક્ષિત કરવાનો ભાર ઉઠાવવાનું કહેવું નહિ.
- આંતરધર્મીય સાથીઓ દ્વારા કરવામાં આવતી સામાન્ય ભૂલોને ટાળો.

ઇસ્લામોફોબિયા સામે લડવાના સહયોગી પ્રયત્નોની સફળતાની વાર્તાઓનો અભ્યાસ કરો.

સ્રોતો અને સંદર્ભો:

- ઇસ્લામોફોબિયા એટલે: https://islamophobia-is.com/
- ઇન્ટરનેશનલ સિવિલ લિબર્ટીઝ મોનિટરિંગ ગ્રુપ: https://iclmg.ca/resources-against-islamophobia
- નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ કેનેડિયન મુસ્લિમસ: https://www.nccm.ca/community-resources
- ધ ડિજિટલ એન્ટી-રેસિઝમ એજ્યુકેશન પ્રોજેક્ટ: https://www.daretobeaware.ca/about
- કાઉન્સિલ ઓફ એજન્સી સર્વિંગ સાઉથ એશિયન્સ: http://cassa.on.ca/eradicatehate/

સલાહ સૂચના -

કાઉન્ટર-સ્પીચ એટલે શું?

કાઉન્ટર-સ્પીચ

કાઉન્ટર-સ્પીચ એટલે શું?

- કાઉન્ટર-સ્પીચ એ દ્વેષપૂર્ણ અથવા હાનિકારક ભાષણનો કોઈ સીધો પ્રતિસાદ છે જે તેને નબળી પાડવાનો પ્રયાસ કરે છે.
- ઓનલાઇન નફરતને પડકારવા માટે વધુ અસરકારક અભિગમ તરીકે કાઉન્ટર સ્પીચની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. કન્ટેન્ટને અવરોધિત કરવા અથવા દૂર કરવાને બદલે, પ્રતિ-ભાષણ જે પણ પોસ્ટ કરવામાં આવ્યું છે તેના માટે સીધો જ વૈકલ્પિક, નમ્ર અને બિન-આક્રમક પ્રતિસાદ રજૂ કરે છે.
- કાઉન્ટર સ્પીચ લખાણ, ગ્રાફિક્સ અથવા વિડિયોનું સ્વરૂપ લઈ શકે છે, અને તે કન્ટેન્ટ યુક્તાચરણ પર ઘણા લાભો પ્રદાન કરે છે, જેમ કે મુક્ત ભાષણનું રક્ષણ કરવું, સમર્થન આપવું અને અન્ય સોશિયલ મીડિયા વપરાશકર્તાઓને સંકેત આપવો કે નફરત અસ્વીકાર્ય છે.

કાઉન્ટર-સ્પીચ શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે?

- કાઉન્ટર-સ્પીચ એ માનવીય, સહાનુભૂતિપૂર્ણ અભિવ્યક્તિ છે. કાઉન્ટર-સ્પીચ એ દર્શાવે છે કે દરેક વ્યક્તિ મૂલ્યવાન છે.

- કાઉન્ટર-સ્પીચ મોટી સંખ્યામાં પ્રેક્ષકોને અપીલ કરવાનો અને સકારાત્મક ભાષણ સાથે ચર્ચાની જગ્યાને ફરીથી મેળવવાનો પ્રયાસ કરે છે. તે દર્શાવે છે કે સંખ્યામાં તાકાત છે.
- કાઉન્ટર સ્પીચ વધુ વિરોધ ઊભો કરવાનો પ્રયાસ કરતું નથી, પરંતુ એનો હેતુ ઉકેલો શોધવાનો અને એ દર્શાવવાનો છે કે નફરતભર્યા ભાષણના લક્ષ્યની પાછળ એક મોટું જૂથ ઊભું છે.
- કાઉન્ટર સ્પીચ નફરતભર્યા ભાષણનો સીધો જવાબ આપવાનું ટાળવાનો પ્રયાસ કરે છે.

કાઉન્ટર-સ્પીચનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો?

- બહાદુર બનો. ભાગ લો અથવા સાથ પુરાવો. તમારા વિચારો કહો. પ્રેક્ષકોને રસ લેવડાવો!
- સશક્ત અને પ્રેરણાદાયી બનવાનો પ્રયાસ કરો. વિષયની નિંદાત્મક અથવા ટીકાત્મક નહિ.
- પરિવર્તન લાવી શકે તેવા સંદેશો આપો. જટિલ શબ્દભંડોળને બદલે સરળ શબ્દોનો ઉપયોગ કરો.
- દર્શક અથવા શ્રોતાના પોતાના અર્થઘટન અને વિચારસરણી માટે જગ્યા છોડી દો.
- એક શક્તિશાળી સંદેશ બનાવવા તમારા સંદેશનો સારાંશ થોડા વાક્યોમાં આપો.
- દ્વેષપૂર્ણ ભાષણ જાતે બનાવશો નહીં - કાઉન્ટર-સ્પીચ એ ઉકેલ શોધવા માટે છે.
- બીજાને નુકસાન ન પહોંચાડવું અને પોતાને પીડિત તરીકે દર્શાવવું નહીં. લક્ષ્ય જૂથને સશક્ત બનાવવાનું અને વધુ સારું સમાધાન દર્શાવવાનું યાદ રાખો!

- ઉપદેશ ન આપો કે સમસ્યાનો આખરી જવાબ આપશો નહિ. યાદ રાખો : પરિવર્તન એક પછી એક ડગલે ને પગલે થતું હોય છે.
- ઓનલાઇન નફરત શું છે તે સમજો.
- પોતાને અને અન્ય લોકોને ઓનલાઇન નફરત વિશે શિક્ષિત કરવા માટે માનવ અધિકારનો ઉપયોગ કરો.
- ઓનલાઈન દ્વેષ અને સાયબર ગુંડાગીરી વચ્ચેનો તફાવત સમજો.
- વાર્તાલાપમાં તકરારને ઓળખો.
- ઓનલાઈન સહાનુભૂતિપૂર્ણ અને શાંતિ-નિર્માણ વાર્તાલાપમાં જોડાઓ.
- આપણે જેને નફરતભર્યું ભાષણ કહીએ છીએ તેના પર સ્પષ્ટ રહો.
- પારદર્શક બનો.
- કંપનીઓને દંડ કરવા સિવાયના અભિગમો પર વિચાર કરો.
- ધીમો અભિગમ અપનાવો.
- મુક્ત ભાષણને સેન્સર કરવા માટે બદલી શકાય તેવી નીતિઓને ટાળો.

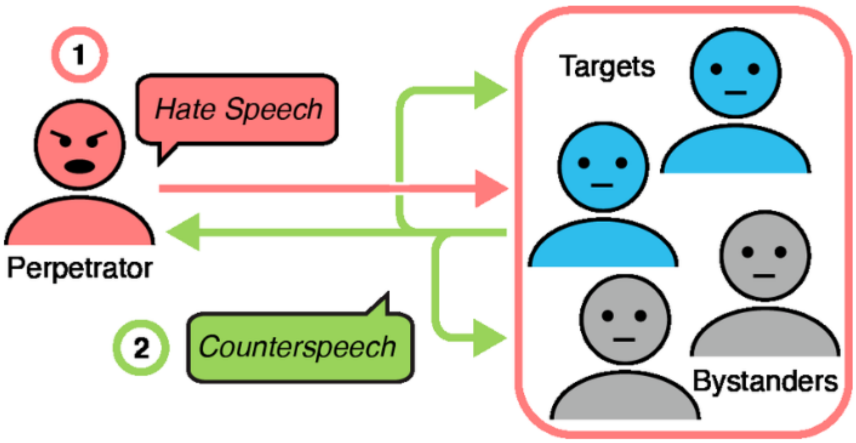

સ્રોતો અને સંદર્ભો:

https://www.mll.fi/en/about-mll/media-education/safely-in-digital-environments/hate-speech-and-counter-speech/

https://mediasmarts.ca/online-hate/resources-teachers-online-hate
https://dangerousspeech.org/counterspeech/

MALTON WOMEN COUNCIL

CONTACT

INFORMATION

+1 647-391-9668

www.mwc.community

info@mwc.community